Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөнүөк ороҕуоннааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын ороҕуоннааҕы Советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 2-с сыла.

№ 86 (141)
Сэтинньи
11
күнэ
1955 сыл.
БЭЭТИНСЭ

Сыаната 10 харчы.

Өйүүн, 1955 сыл сэтинньи 13 күнүгэр X ороҕуоннай комсомольскай конференция аһыллар. Конференция делегаттарыгар уонна кыттыылаахтарыгар төлөннөөх эҕэрдэ!

★

Дойду комсомольскай тэриллтэлэригэр 1956 сыл тохсунньу 1 күнүттэн 1938 сыллааҕы образтаах комсомольскай документтэрэ уларытыы саҕаланар.

СНИМАККА: 1956 сыллааҕы комсомольскай билет ис көрүнүгэ уонна обложката.

США фотохрониката.

★

ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун 1955 сыл сэтинньи ый 5 күнүнээҕи холбоһуктаах заседаниеларын уураҕынан Октябрь иннинээҕи социалистическай куоталаһыы кыайыылаахтарынан буолбут маннык колхозтар, тэрилтэлэр уонна производства бастыҥнара Бочуот ороҕуоннааҕы дуоскатыгар киллэриллэллэр.

1. **„Победа“ колхоһу** (предс. т. **Христофоров А.А.**, партийнай тэрилтэ секретара **т. Васильева П. И.**) Таба иитиитигэр государственнай былааны 125 бырыһыан, онуоха улахан табаны 90,3 бырыһыан тыыннаахтыы иитэри уонна тугут дьыалабыай тахсыытын 78,7 бырыһыаҥҥа тириэрдэри ситиспити итиэннэ бөдөҥ ынах сүөһүгэ—117,6 бырыһыан, ол иһигэр ынахха 130 бырыһыан уонна үүт ыамыгар 127 бырыһыан толорбуту;

2. **„Коммунизм“ колхоһу** (предс. т. **Батакаев В.С.**, партийнай тэрилтэ секретара т. **Николаев Х.М.**) Таба иитиитигэр государственнай былааны 122,5 бырыһыан, онуоха улахан табаны 98,6 бырыһыан тыыннаахтыы иитэри уонна тугут дьыалабыай тахсыытын 82,7 бырыһыаҥҥа тириэрдэри ситиспити итиэннэ бөдөҥ ынах сүөһүгэ—126,6 быр. ол иһигэр ынахха 116,6 быр. уонна үүт ыамыгар 120 быр. уонна саһыл иитиитигэр 162,8 быр. толорбуту;

3. **„Коммунизм“ колхоз саһылы иитэр ферматын** (сэбиэдиссэй т. **Николаев Х.М.**) былаан быһыытынан хас биирдии ийэ саһылтан иккилии оҕону ыларын оннугар 3,2 оҕону ылан, былаанын 162,5 бырыһыан толорбуту;

4. **Баишев В. И.**—ороҕуоннааҕы киностационар механигын, уон ыйдааҕы производственнай-финансовай былаанын бары көрүҥнэринэн 137,1 бырыһыан толорбуту;

5. **Яковлева М. А:**—райпо смешаннай маҕаһыынын продавеһын, табаар атыытын уон ыйдаах былаанын 104,9 бырыһыан толорбуту.

Комсомольскай конференцияны үрдүк таһымҥа

IX ороҕуоннай комсомольскай конференция буолбутуттан ылата уон биир ый ааста. Ити кэм устатыгар маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр тэрээһин өттүнэн бөҕөргөөтүлэр, политическай-иитэр үлэни балачча туппардылар. Ороҕуоннай комсомольскай тэрилтэ ороҕуон иннигэр турар хаһаайыстыбаннай уонна политическай соруктары олоххо киллэрпигэ, ыччаты түмэн, баһылыыр-көһүлүүр оруола үрдэтилиннэ.

ССКП итии кыһамныытынан төгүрүктэммит ыраах хотугу сир ыччата коммунизм кыайарын иһин охсуһууга айымныылаахтык үлэлиир, социалистическай тыа хаһаайыстыбата өссө чэлгийэ сайдарын туһугар туох баар күүһүн уонна дьоҕурун биэрэр.

«Ленин суола» колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэ (секретарь таб. Семенова Е.) бэйэтин иннигэр туруоруллубут соругу толоруурга, колхоз тэрилтэ-хаһаайыстыба өттүнэн бөҕөргөөһүнүгэр, колхозтааҕы партийнай тэрилтэҕэ көмөнү оҥорууга кэккэ үчүгэй өрүттээх үлэлэри ыытта. Бу комсомольскай тэрилтэ комсомолецтара т. т. Ильина А. Н., Семенова С.П. о.д.а. бэйэлэрин тустаах үлэлэригэр үтүө суобастаахтык кыттан нэһилиэнньэ ортотугар киэҥ авторитетынан туһаналлар.

«Коммунизм» уонна «Победа» колхозтардааҕы маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэргэ тэриллибит эдэр ыччат таба иитэр стадалара үһүс кыбаарталлааҕы түмүгүнэн государственнай былаанын аһара толорон иһэллэр. «Победа» колхозка комсомолец таб. Карпов В.Х. бригэдьиирдээх таба иитэр стадата табаны көрүүнү-хараайыыны туппсаран, урут мөлтөх үлэлээх стаданы бастыҥнар кэккэлэригэр таһаарда.

Быйылгы сайын үөрэнээччилэр сынньалаҥнарын көрдөөхтүк уонна туһалаахтык атаардылар. Ороҕуоҥҥа тэриллибит 5 пионерскай лааҕырдарга 95 үөрэнээччилэр сынньаннылар. Сухаана начаалынай оскуолатын пионердарын ыҥырыытын олоххо киллэрэн туран, ороҕуон оскуолаларын сүүсчэкэ үөрэнээччилэрэ колхозтар производстваларын бары салааларыгар улахан көмөлөрү оҥордулар.

Ол эрээри IX ороҕуоннай комсомольскай конференцияттан бэттэх ыытыллыбыт үлэлэр билиҥҥи кэмҥэ комсомольскай тэрилтэлэр ортолоругар туруоруллар улахан көрдөбүллэргэ ыраҕынан эппиэттээбэттэр.

Үгүс комсомольскай активтар, комсомол райкомун уонна бюротун членнэрэ миэстэтигэр сылдьан комсомольскай тэрилтэлэргэ быһаччы көмөлөрү ситэтэ суох оҥороллор, ордук чуолаан, райком членнэрэ бэйэлэринэн сылдьар комсомольскай тэрилтэлэрин үлэтин өрө көтөҕүүгэ, ыччат айар инициативатын сайыннарыыга системалаах үлэни ыыппаттар, эппиэтинэстэрин үгүс өттүгэр билиммэттэр.

Комсомольскай тэрилтэлэр дьоһуннаах соруктарынан ыччаттар сынньалаҥнарын көрдөөхтүк атаарыы, уус-уран самодеятельнаһы былааннаахтык тэрийии буолаллар. Бу соругу комсомол райкома уонна үгүс маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр ситэтэ суох толордулар. Ыччаттарга аналлаах биэчэрдэр, оонньуулар сэдэхтик ыытыллаллар, кулууптарга ырыа, үҥкүү, драматическай, музыка куруһуоктарын, гимнастическай секциялары тэрийэн үлэлэтии ыытыллыбата.

Ороҕуон комсомольскай тэрилтэлэригэр комсомольскай уонна государственнай дьиссипилиинэни туппсарыыга, дьиссипилиинэни кэһээччилэри утары охсуһууга өссө да быһаарыылаах үлэлэр ыытыллыбатылар, ол түмүгэр П. Егоров, В. Петров, В. Юшкевич курдук комсомолецтар дьиссипилиинэни кэһиини салгыы таһааараллар.

Комсомольскай тэрилтэлэртэн орто оскуола учууталларын комсомольскай тэрилтэтэ (урукку секретарь таб. Григорьева Х.П.) ис-союзнай тэрээһин, иитэр - политическай үлэни букатын мөлтөхтүк туруорда, ол да иһин бу тэрилтэ үлэтэ мөлтөҕүнэн сыаналанна. Маны сэргэ райсвязь, райпо комсомольскай тэрилтэлэрэ (урукку секретардар т. т. Комракова, Илларионова) комсомолецтар уонна ыччаттар ортолоругар иитии үлэни мөлтөттүлэр, ол түмүгэр ити тэрилтэлэргэ ыччаттан үүнүү суох, дьиссипилиинэни кэһиилэр таһаарыллаллар.

Ороҕуоннай комсомольскай тэрилтэ үлэтин биир сүрүн итэҕэһинэн комсомолецтар политическай билиилэрин үрдэтиигэ, лекционнай пропагандаҕа болҕомто ситэ ууруллубатаҕа буолар.

Быйылгы политическай үөрэх дьылыгар 70 комсомолецтар политическай үөрэх ханнык да форматынан хабыллыбатылар. Комсомол райкомун дакылаатчыктарын бөлөҕө (салайааччы таб. Петров) ыччакка наадалаах темаларга лекцияны ааҕыыны үчүгэйдик тэрийбэтэ. Ити улахан итэҕэстэртэн ЫБСЛКС райкомун секретардара т.т. Григорьев Н.Д., Петрова Т. С. сөптөөх түмүгү оҥостумматылар.

X ороҕуоннай комсомольскай конференция делегаттара уонна кыттыылаахтара, ороҕуоннай комсомольскай тэрилтэ үлэтигэр баар итэҕэстэргэ сытыы принципиальнай критиканы уонна бэйэни критикаланыыны киэҥник тэнитэн, конференция үрдүк идейнэй-политическай таһымҥа ыытыллыытын хааччыйыах тустаахтар.

Улуу Октябрь 38-с сыла туолуутун бырааһынньыктааһын

Ороҕуон үлэһиттэрэ Улуу Октябрьскай социалистическай революция 38 сыла туолар кэрэ бэлиэ күнүн үрдүк үөрүү чувстватынан бырааһынньыктаатылар.

Сэтинньи 6 күнүгэр ороҕуон киинигэр Культура ороҕуоннааҕы дьиэтигэр партия райкомун бюротун, райсовет исполкомун, бөһүөлэк үлэлээн итиллээччилэрин кытта холбоһуктаах Улуу Октябрьга анаммыт үөрүүлээх митиннэрэ буолла.

«Улуу Октябрьскай социалистическай революция 38-с сылын туолуута»—диэн. темаҕа дакылааты ССКП райкомун секретара таб. Корякин И.И. оҥордо.

Дакылаат кэнниттэн Культура ороҕуоннааҕы дьиэтин уус-уран самодеятельнаһын күүһүнэн киэҥ программалаах концерт көрдөрүлүннэ.

Сэтинньи 7 күнэ. Ороҕуон киинэ бэрт эрдэттэн сэргэхсийбитэ. Кыралаан хаар кыыдамныыр, хотуттан ичигэс тыаллаах үтүө сарсыарда буолбут. Общественнай тэриллэр дьиэлэрин үрдүлэригэр кыһыл былаахтар тэлибириҥ кытыаста умайаллар.

ССКП Киин Комитетын Октябрьдааҕы Ыҥырылара кыһыл таҥастарга суруллан көстүүлээх сирдэргэ ыйаммыттар.

Күнүс 11 чааска бөһүөлэк үлэһиттэрин элбэх киһилээх демонстрациялара саҕаланна. Демонстрациялар колонналарын орто оскуола үөрэнээччилэрэ астылар.

Демонстраннары ССКП райкомун секретара таб. Васильев, ЫБСЛКС райкомун секретара таб. Григорьев, орто оскуола директара таб. Солдатов эҕэрдэлээтилэр.

Улуу Октябрь күнүн бырааһынньыктааһын колхозтарга үрдүк үөрүү быһыытыгар-майгытыгар ыытылынна. Ороҕуон үлэһиттэрэ Улуу Октябрь күнүн үөрүүлээхтик бырааһынньыктаан туран, Коммунистическай партияҕа уонна Советскай правительствоҕа мунура суох бэриниилээхтэрин өссө төгүл демонстрациялаан көрдөрдүлэр.

„ОХСУҺУУ СОЮҺА“

Петербурдаағы „Рабочай кылааһы босхолуур иһин охсуһуу союһа“ тэриллибитэ быйыл күһүн 60 сылын туолла.

В. И. Ленин Петербурдаағы «Рабочай кылааһы босхолуур иһин охсуһуу союһун» членнэрин бөлөҕөр. 1897 сыл. (В. И. Ленин музейын матырыйаалларыттан).

★

XIX үйэ 90-с сылларыгар рабочай хамсааһын өрө көтөҕүллүүтэ Петербурга, Москваҕа уонна Россия атын бөдөҥ куораттарыгар үүс ахсааннаах кыстаҕан марксистскай куруһуоктары тэрийбитэ.

1895 сыллааххы В.И. Ленин бастаан иһэр рабочайдарга тирэҕирэн, Петербурдаағы марксистскай куруһуоктары «Рабочай кылааһы босхолуур иһин охсуһуу союһугар» холбооттообута.

Союз рабочайдар кыараҕас төгүрүмтэлэрин ортотугар революционнай марксизм идеяларын пропагандалааһынтан рабочай кылаас киэҥ маассатыгар политическай агитацияҕа кииргэтэ. Маассабай стачкалары салаҥа-салаҥа, кини экономическай модьуйуулар иһин охсуһууну ыраахтааҕы былаанын утары политическай охсуһууну кытта сибээстээбитэ.

Инньэ гынан Россияҕа аан бастаан социализмы рабочай хамсааһыны кытта холбоһуну олохтоох киллэрэн, Петербурдаағы «Рабочай кылааһы босхолуур иһин охсуһуу союһа» саҥа типтээх пролетарскай партия үөскэҕинэн буолбута. Кини Россия атын куораттарыгар уонна уобаластарыгар даҕаны рабочай куруһуоктары революционнай союзтарга холбооттуур суолу аспыта.

Кэнники Россияҕа социал-демократическай партияны тэрийэр үлэтигэр В.И. Ленин Петербурдаағы «Охсуһуу союһун» революционнай опытыгар тирэҕирбитэ.

—oOo—

ПАРТИЙНАЙ ОЛОХ

Отчуоттуур-быыбардыыр мунньахтан

Соторутааҕыта «Ээйик» колхозтааҕы маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэтигэр отчуоттуур-быыбардыыр мунньах буолан ааста.

ССКП Киин Комитетын тохсуннуутааҕы уонна от ыйынааҕы Пленумнарынан туруоруллубут соруктары олохтоох киллэрэр иһин охсуһууга колхоз партийнай тэрилтэ салалтатынан быйыл хаһаайыстыбаннай соруктары толоруурга куһаҕана суох ситиһиилэрдэннэ.

Колхоз сылгы, ынах, таба сүөһүлэри иитии государственнай былааннарын аһара толортоото, общественнай сүөһүгэ кыһын устатыгар дэлэччи тийиэр аһылыгы бэлэмнээһини хааччыйда.

Итини сэргэ, коммунистар партийнай тэрилтэ секретара таб. Семенов П. Н. отчуоттуур дакылаатын истэн баран, партийнай тэрилтэ үлэтигэр итэҕэстэр баалларын бэлиэтээтилэр.

ССКП членэ Тимофеев Н.М. коммунистар уонна колхозтааҕар ортолоругар иитии үлэ мөлтөх туруктааҕын бэлиэтээтэ. Итириктээһин, үлэ дьиссиплиинэтин кэһиилэр салгыы таһаарыллаллар. Ити чахчылары утары охсуһуу ситэтэ суох ыытыллар.

Партийнай тэрилтэ колхозтааҕы комсомольскай тэрилтэни баһылаан-көһүлээн салайбатын түмүгэр, ыччаттар производствоҕа кыттыылара намыһах, комсомольскай дьиссиплиинэни кэһиилэр таһаарыллаллар.

Коммунист Иванов В. А. бэйэтин этиитигэр, иитии үлэ куһаҕан туруктааҕар тохтоото. Ааспыт сылга партийнай үөрэх дьыла тэрээһинэ суох барбыта, — диир кини, — куруһуок членнэрэ занятиены көтүтүүлэрэ, ыытыллар занятиеларга бэлэмэ суох кэлиилэрэ таһаарыллыбыта. Быйыл партийнай үөрэх бастакы күннэрэ эмиэ тэрээһинэ суох саҕаланнылар. Партия историятын маҥнайгы сылыгар үөрэтэр куруһуок хойутаан аһылынна, куруһуокка истээччилэр бэлэмэ суох кэлэллэр, бэсиэдэлэргэ активнайа суох кытталлар.

Маны сэргэ тус бэйэнэн үөрэтээччи коммунистар т. т. Дамдинов Ц.Б., Петров Н.П. тугу да үлэлээн көрө иликтэр.

Коммунист Семенов В. И. партийнай тэрилтэ колхоһу үчүгэйдик иҥэн-тоҥон салайбатын ыйда. Колхоз салайаачылара кэнники биригэдэҕэ производственнай учаастакаларга сылдьыбат буолбуттарын критикалаата.

Тыл эппит коммунистар итини сэргэ, сорох коммунистар партийнай сорудаҕы толорботторун, бэйэлэринэн партийнай дьиссиплиинэни кэһэлэрин сытыы критикаҕа тартылар.

Мунньахха барыта 6 киһи тыл эттэ. Партийнай мунньах партийнай тэрилтэ үлэтин ортонон сыаналаата, үлэҕэ баар итэҕэстэри туоратарга туһаайыллыбыт уураағы ылынна.

Партийнай тэрилтэ секретарынан таб. Иванов В. А., солбуйааччытынан таб. Семенов В.И. талылыннылар.

И. Порядин,
ССКП райкомун пропагандиһа.

Иван Данилов.

Москваҕа—выставкаҕа

Кремль сулуһун дьиримэ
Сүрэххэ үөрүүнү кутаалыыр.
Кураннар лыҥкынас тыастара
Сассыарда үлэҕэ кынаттыыр.

Сад-куорат фонтанын тула
Хотугу колхозтаах хаамта.
Эйэ, дьол биһигэ куоракка
Үөрэннэ—элбэххэ, саҥаҕа.

Туундара хоһуун табаһыта
Кавказ хотойугар мичээрдээтэ.
Саха, эбэҥки, нуучча
Истиҥник сиэттиһэн истэ.

Өлөөнтөн типийбитэ Испирдиэн,
Бааллара Баһылай, Көстөкүүн.
Народнай академия эйгэтигэр
Үөрэнэн кэллэ Уоһук.

Кэпсиллэр эргиллэн кэлэннэр
Хаан-уруу Москва туһунан.
Саҥаны, үтүөнү тэнитэр
Выставка бараммат сонунун.

Айхалы кинилэр аныыллар
Тапталлаах партия аатыгар.
Инники кэлэр да сылларга
Выставкаҕа кыттааччы элбиэҕэ!

—oOo—

Саһылы иитиигэ кылаабынайа —көрүү-харайыы

Колхозтар харчынан дохуоттарын үрдэтиигэ биир суол сүрүн источнигынан кырымахтаах хара саһылы иитиини сайыннарыы буолар.

Оройуоҥҥа бу дохуоттаах хаһаайыстыбаны тутууга «Коммунизм» колхоз куһаҕана суох түмүктэрдээх буолла. Маныаха колхоз правлениета уонна ферма сэбиэдиссэйэ ааспыт сылга тахсыбыт итэҕэстэри толору учуоттаан тураннар, ферма үлэтигэр сөптөөх дьаһалы олохтообуттара көстөр. Саһылы көрүү-харайыы тупсарыллыбытын итиэннэ сүүлү ыытыы толору тэрээһиннээхтик барбытын түмүгэр, хас биирдии ийэ саһылтан ортотунан 3,2 саһыл оҕотун ылан тыыннаахтыы иитэн туралларе.

Ити көрдөрүү 1956 сылга Тыа хаһаайыстыбатын Бүтүн Союзтааҕы выставкатын усулуобуйатын колхоз үрдүнэн толорор. Ону тэҥэ старшай зверовод т. Х. Николаев бэйэтэ көрөр 12 ийэ саһылыттан 45 оҕону ылан иитэн туруорар, эбэтэр биир ийэ саһылтан ортотунан 3,7 оҕону иитэри ситиһэн ТХБСВ усулуобуйатын эмиэ тутуста.

Колхоз саһылы иитээччилэрэ ферма бары тутууларын уонна кини көмө тэриллэрин үчүгэйдик бэлэмнээһини итиэннэ ордук көрүүгэ-харайыыга кытаанах режимы тутуһан, аһылык саппааһын толору соҕотуопкалаан тураннар үчүгэй көрдөрүүнү ситистиилэр.

Ол курдук саһылы аһатыы зоотехническай рационун толору тутуһан иһэллэр.

Билигин саһылы иитээччилэргэ саамай эппиэттээх сезон саҕаланна. Колхозтарга иитиигэ хаалларар саһыллары сүүмэрдээһини табан ыытыы, кинилэри сүүлгэ үчүгэйдик бэлэмнээһин суруга турар.

Фермаҕа иитиллибит кырдьаҕас ийэ саһыллартан төрүөҕү биэрбэт уонна сүүлгэ кыттарга дьоҕура суох атыыр саһыллар, ону сэргэ түүлэрэ-өҥнөрө мөлтөх хаачыстыбалаах саһыллар абыраахтанан өлөрүлларгэ араарыллыах кэриҥнээхтэр.

Саһылларга бонитировканы ыытыы тыа хаһаайыстыбатын управлениетын кылаабынай зоотехнигын ыйыытынан уонна кини быһаччы кыттыытынан, зооветеринарнай пууннар зоотехниктарынан ыытыллыахтаах. Кырымахтаах хара саһылы иитиигэ кинини ахсаан эрэ өттүнэн элбэтии соруга буолбакка, киниттэн ылыллар бородууксуйаны улаатыннарыы буолуохтаах.

Итиниэхэ хас биирдии саһылы иитээччилэр өлөрүлларгэ араарыллыбыт саһыллары көрүү-харайыыны мунутуурдук тупсарар, аһылык бары көрүҥнэрин толору хааччыйар уонна кинини аһатыы зоотехническай рационун кытаанахтык тутуһар эбээһинэстээхтэр. Ону сэргэ өлөрүү техническай быраабылаларын эмиэ толору тутуһуллуохтаах.

Оччоҕо государствоҕа туттарыллар хас биирдии саһыл тириитэ үрдүк сыанаҕа тутуллуута ситиһиллиэхтээх. Онон государство таска эргиэнин фонун кылааннаах түүлээҕинэн эбии байытары хааччыйыахтаахпыт.

Я. Ефимов,
райсовет тыа хаһаайыстыбатыгар управлениетын начаалынньыга.

Редактор М. Л. БАИШЕВ.

РЕДАКЦИЯ ААДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспаанньаны, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 141. Оленекская районная типография. Тираж 400